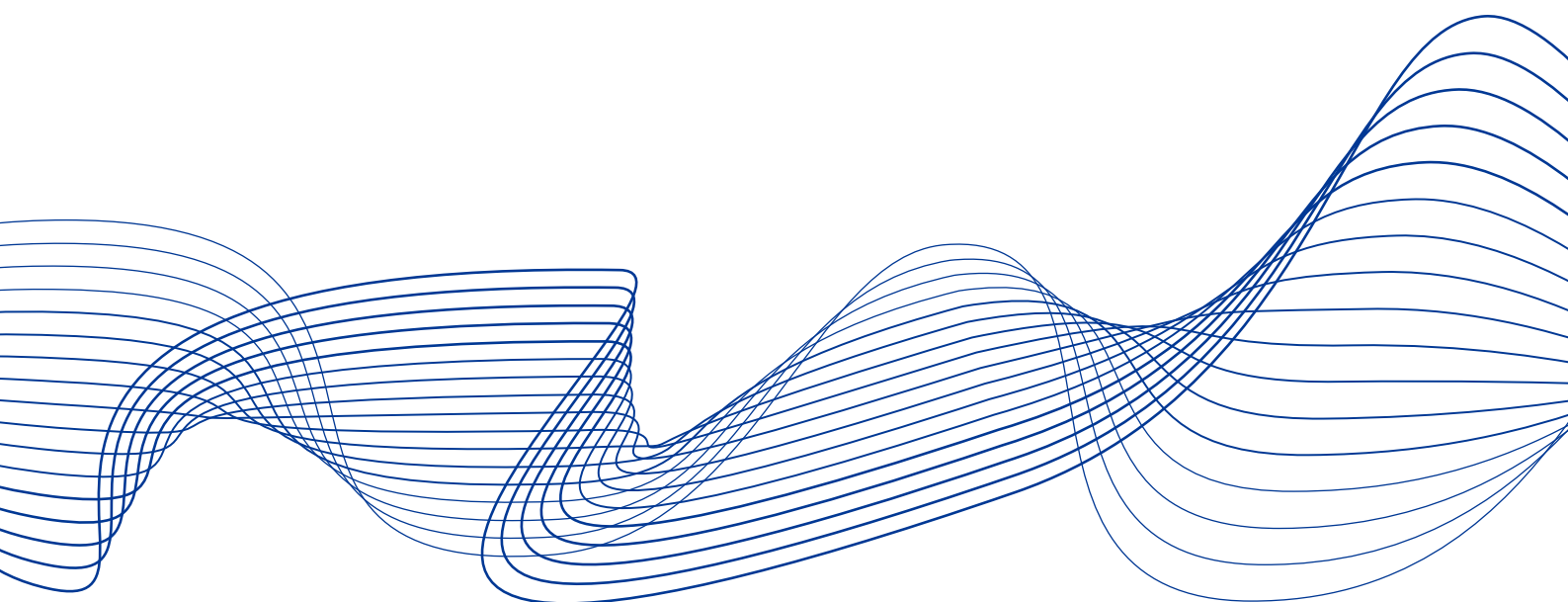

Raport anual

2020

CERS
Comitetul european pentru risc sistemic
Sistemul european de supraveghere financiară

Cuprins

Cuvânt înainte	2
Sinteză	4
Casetă tehnică	8

Cuvânt înainte

Îmi face o deosebită plăcere să vă prezint cel de-al zecelea Raport anual al Comitetului european pentru risc sistemic (CERS), care acoperă perioada cuprinsă între 1 aprilie 2020 și 31 martie 2021. Raportul anual al CERS este o componentă importantă a cadrului de comunicare al CERS, care vizează să asigure transparența și asumarea responsabilității față de colegiitorii din Uniunea Europeană și publicul european în general.

Anul 2020 a fost marcat de pandemia de coronavirus (COVID-19), care – dincolo de numărul șocant de decese – a devastat economiile de pe întregul glob și a distrus mijloacele de subsistență ale multor persoane. Sistemul financiar a intrat în această criză mai rezilient decât era înainte de criza financiară mondială. Însă pierderile din economia reală se pot materializa în fragilități tot mai semnificative ale sistemului financiar. Aceste fragilități riscă să perturbe funcționarea sectorului financiar într-un moment în care canalizarea lichidității către economie avea o importanță crucială.

În acest context, CERS a adoptat o funcționare în regim de criză în lunile aprilie și mai 2020, ședințele pe teme de politică având loc în mediul virtual, cu o frecvență sporită. Ulterior, CERS a menținut orientarea politicii sale și a adoptat măsuri menite să prevină și să atenueze efectele pandemiei asupra stabilității financiare.

Printre domeniile prioritare s-au numărat: (i) implicațiile pentru sistemul financiar ale schemelor de garantare a împrumuturilor și ale altor măsuri fiscale destinate protejării economiei reale; (ii) lipsa de lichiditate pe piață și consecințele acestora pentru administratorii de active și societățile de asigurare; (iii) impactul reducerilor prociclice ale ratingurilor obligațiunilor asupra pietelor și entităților; (iv) restricțiile la nivel de sistem privind plățile de dividende, răscumpărările de acțiuni și alte plăți, precum și (v) riscurile de lichiditate generate de apelurile în marjă.

Raportul anual descrie în detaliu măsurile adoptate și activitățile conexe întreprinse de CERS. Sectorul bancar a reprezentat un punct de interes special, deoarece intensificarea riscului de credit asociat impactului economic al pandemiei va deveni vizibil integral numai în timp. Activitatea CERS include studierea modului de utilizare a amortizoarelor de capital pentru a asigura că băncile pot oferi împrumuturi economiei reale pe parcursul întregului ciclu economic, precum și identificarea mijloacelor de consolidare a capacității, atât în sectorul public, cât și în cel privat, pentru a gestiona o posibilă creștere a numărului de insolvențe în rândul întreprinderilor.

Întrucât consecințele economice și financiare ale pandemiei continuă să evolueze rapid, raportul anual din acest an include, în mod excepțional, evaluarea de către CERS a riscurilor până în luna iunie 2021. Principalele riscuri identificate sunt: (i) o posibilă creștere a numărului de insolvențe în sectorul privat ca urmare a recesiunii globale profunde; (ii) contextul macroeconomic dificil pentru bănci, societățile de asigurare și fondurile de pensii; (iii) reevaluarea pronunțată a riscurilor și apariția lipsei de lichiditate pe piață; (iv) corecții semnificative ale prețurilor pe piețele imobiliare rezidențiale și comerciale și (v) posibila reparație a riscului de finanțare a datoriei suverane.

Evaluarea riscurilor realizată de CERS include și amenințări generate de incidente cibernetice la nivel de sistem, perturbări ale infrastructurii financiare esențiale, precum și riscuri legate de schimbările climatice și riscuri de tranziție, toate acestea rămânând dificultăți majore pentru stabilitatea financiară pe termen mai lung.

În ultimul an, CERS a continuat o serie de activități începute înainte de pandemie. De exemplu, în vederea elaborării unui cadru macroprudențial care să se extindă dincolo de sectorul bancar, CERS a răspuns consultării Comisiei Europene pe marginea revizuirii cadrului prudențial pentru sectorul asigurărilor și a normelor care reglementează fondurile de investiții alternative. Totodată, CERS a formulat un aviz privind rapoartele Autorității europene pentru valori mobiliare și piețe referitor la diferite aspecte ale compensării centrale.

În perioada analizată, mai mulți colegi îndrăgiți și apreciați au părăsit CERS și au fost efectuate noi numiri. Aș dori să aduc mulțumiri călduroase dlui Richard Portes, fost președinte și vicepreședinte al Comitetului consultativ științific (CCS) și dlui Thomas Schepens, fost copreședinte al Grupului de lucru pentru analiză, pentru contribuția adusă în cadrul activității CERS.

Totodată, aș dori să urez un călduros bun venit dnei Claudia Buch, vicepreședintă a Deutsche Bundesbank, în calitate de vicepreședintă a Comitetului consultativ tehnic, dlui Steven Cecchetti în calitate de vicepreședinte al Comitetului consultativ științific și dnei Emmanuelle Assouan în calitate de copreședintă a Grupului de lucru pentru analiză.

Christine Lagarde
Președinta CERS

Sinteză

Perioada analizată, cuprinsă între începutul lunii aprilie 2020 și sfârșitul lunii martie 2021, a fost dominată de pandemia de coronavirus (COVID-19). Pandemia a generat un șoc economic extrem, care a afectat economia UE și pe cea mondială și a sporit riscurile la adresa stabilității financiare.

De la declanșarea pandemiei de COVID-19, organismele UE, autoritățile guvernamentale naționale, băncile centrale, precum și autoritățile de supraveghere și de rezoluție au adoptat măsuri fără precedent pentru a sprijini economia. În răspunsul său inițial, Consiliul general al CERS a identificat și a adoptat măsuri în cinci domenii prioritare: implicațiile pentru sistemul financiar ale schemelor de garantare și ale altor măsuri fiscale de protejare a economiei reale; lipsa de lichiditate pe piață și implicațiile acesteia pentru administratorii de active și societățile de asigurare; impactul reducerilor pe scară largă ale ratingurilor obligațiunilor asupra piețelor și entităților din întregul sistem financiar; restricțiile la nivel de sistem privind plățile de dividende, răscumpărările de acțiuni și alte plăți; și riscurile de lichiditate generate de apelurile în marjă. În cursul anului 2020, CERS și-a completat răspunsul inițial la criză analizând existența unor posibile măsuri care ar ajuta băncile să finanțeze redresarea. Această activitate a inclus utilizarea și disponibilitatea amortizoarelor de capital și a setului de instrumente macroprudențiale în general; aplicarea procedurilor de insolvență a companiilor; funcționarea cadrului de redresare și rezoluție bancară și tratarea împrumuturilor neperformante, inclusiv prin transferarea riscurilor la nivelul altor componente ale sectorului privat, care permit o mai bună absorbție a acestora.

CERS a reevaluat periodic riscurile la adresa stabilității financiare generate de pandemia de COVID-19 și, prin urmare, evaluarea riscurilor descrisă în acest raport include evoluțiile înregistrate până la nivelul lunii iunie 2021. CERS a clasificat riscul unor incapacități de plată generalizate în economia reală ca risc sistemic sever la adresa stabilității financiare în UE (riscul 1); riscul generat de contextul macroeconomic dificil pentru bănci, societățile de asigurare și schemele de pensii ca risc ridicat la adresa stabilității financiare (riscul 2); riscul asociat reapariției riscului de finanțare a datoriei suverane și temerilor privind sustenabilitatea datoriei ca ridicat (riscul 3); și riscul generat de instabilitate și segmentele caracterizate de lipsa lichidității pe piețele financiare ca ridicat (riscul 4). De asemenea, CERS a considerat riscurile operaționale, precum cele care ar putea fi generate de un incident cibernetic la nivel de sistem ca fiind ridicate (riscul 5), concluzionând că riscurile sistemice legate de perturbările de natură financiară din infrastructurile financiare esențiale (riscul 6) și riscurile legate de schimbările climatice (riscul 7) ar trebui monitorizate. Pentru a îmbunătăți monitorizarea riscurilor, în special interconectarea sectorului financiar, CERS a emis o recomandare privind utilizarea unui identificator al entităților juridice.¹

CERS a contribuit la asigurarea rezilienței sectorului bancar, ținând cont în special de impactul anticipat al crizei cauzate de pandemia de COVID-19. În ceea ce privește tema prioritară a evaluării implicațiilor asupra stabilității financiare ale sistemelor de garanții publice și ale altor măsuri fiscale, CERS a trimis o scrisoare Consiliului Afaceri Economice și Financiare, prin care încurajează cooperarea și schimbul de informații între autoritățile fiscale și macroprudențiale naționale,² precum

¹ [Recomandarea Comitetului european pentru risc sistemic din 24 septembrie 2020 privind identificarea entităților juridice \(CERS/2020/12\)](#).

² [Scrisoarea adresată membrilor ECOFIN cu privire la implicațiile protejării economiei reale](#).

și o recomandare ulterioară de prezentare a cerințelor minime de monitorizare la nivel național și de instituire a unui cadru de raportare către CERS.³ Pe baza acestei monitorizări, în februarie 2021 CERS a publicat un raport privind implicațiile asupra stabilității financiare ale măsurilor de sprijin asociate pandemiei de COVID-19.⁴ O altă inițiativă importantă pentru menținerea rezilienței sistemului financiar a fost reprezentată de Recomandarea CERS privind restricțiile aplicabile distribuirilor.⁵ Recomandarea a vizat instituțiile de credit, precum și firmele de investiții, societățile de asigurare și reasigurare și contrapartidele centrale și a fost prelungită în forma sa modificată în decembrie 2020.

CERS a continuat să contribuie la coordonarea politicii macroprudențiale din Uniune în sectorul bancar. În acest sens, CERS a emis un aviz cu privire la o măsură macroprudențială adoptată în Belgia, în baza articolului 458 din Regulamentul privind cerințele de capital (*Capital Requirements Regulation* – CRR), de prelungire a perioadei de aplicare a măsurii mai stricte în vigoare în această țară, care vizează ponderile de risc aplicabile expunerilor imobiliare rezidențiale.⁶ Totodată, CERS a emis un aviz cu privire la o măsură macroprudențială adoptată în Franța, în baza articolului 458 din CRR, de prelungire a perioadei de aplicare a cerințelor mai stricte aplicate în această țară expunerilor mari în ceea ce privește societățile nefinanciare mari cu un grad de îndatorare foarte ridicat. Un alt aviz al CERS a vizat prelungirea unei măsuri macroprudențiale mai stricte adoptate în Suedia, în temeiul articolului 458 din CRR, de stabilire a unui nivel minim al ponderii de risc aplicabil expunerilor imobiliare rezidențiale. De asemenea, CERS a emis o recomandare privind o măsură macroprudențială adoptată în Norvegia de stabilire a unui amortizor de risc sistemic.⁷ În plus, CERS a recomandat reciprocitatea unei măsuri naționale care nu intră sub incidența CRR sau a Directivei privind cerințele de capital (*Capital Requirements Directive* – CRD) în Luxemburg, precum și a amortizorului de risc sistemic și a măsurilor prevăzute la articolul 458 din CRR menționate mai sus pentru sectoarele imobiliare rezidențiale și comerciale în Norvegia. La un nivel mai general, CERS a continuat să monitorizeze măsurile macroprudențiale adoptate în Uniune și să faciliteze un schimb de opinii în rândul membrilor săi cu privire la aceste măsuri.

Pe lângă măsurile luate ca răspuns la pandemia de COVID-19, CERS a continuat să lucreze la extinderea instrumentarului macroprudențial dincolo de limitele sectorului bancar. Mai exact, CERS a furnizat contribuții Autorității europene pentru valori mobiliare și piețe (*European Securities and Markets Authority* – ESMA) pe o serie de teme precum compensarea centrală, modalitățile de ameliorare a aspectelor macroprudențiale ale normelor Solvabilitate II aplicabile societăților de asigurare și modalitățile de optimizare a Directivei privind administratorii fondurilor de investiții

³ [Recomandarea Comitetului european pentru risc sistemic din 27 mai 2020 privind monitorizarea implicațiilor asupra stabilității financiare ale moratoriilor privind datoriile, precum și ale schemelor de garanții publice și ale altor măsuri de natură fiscală adoptate pentru a proteja economia reală ca răspuns la pandemia de COVID-19 \(CERS/2020/8\).](#)

⁴ [Raportul CERS privind implicațiile asupra stabilității financiare ale măsurilor de sprijin asociate pandemiei de COVID-19 destinate protejării economiei reale.](#)

⁵ [Recomandarea Comitetului european pentru risc sistemic din 27 mai 2020 privind restricțiile aplicabile distribuirilor pe durata pandemiei de COVID-19 \(CERS/2020/7\).](#)

⁶ [Avizul Comitetului european pentru risc sistemic din 18 februarie 2021 privind notificarea de către Belgia a unei prelungiri a perioadei de aplicare a unei măsuri naționale mai stricte, în baza articolului 458 din Regulamentul \(UE\) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții \(CERS/2021/1\).](#)

⁷ [Recomandarea Comitetului european pentru risc sistemic din 18 februarie 2021 privind notificarea de către Norvegia a intenției de a stabili o rată a amortizorului de risc sistemic în conformitate cu articolul 133 din Directiva \(UE\) 2013/36/UE \(CERS/2020/14\) și raportul însoțitor.](#)

alternative (DAFIA)⁸. În ceea ce privește compensarea centrală, CERS a colaborat cu ESMA cu privire la soluțiile de compensare centrală destinate sistemelor de pensii, serviciile de reducere a riscului post-tranzacționare în ceea ce privește obligația de compensare și standardele de raportare, calitate a datelor, acces la date și înregistrare a registrelor centrale de tranzacții în conformitate cu Regulamentul privind infrastructura pieței europene (EMIR în cadrul REFIT). De asemenea, CERS a formulat un aviz adresat ESMA cu privire la clasificarea și recunoașterea ulterioară a contrapartidelor centrale din țări terțe care oferă servicii în Uniunea Europeană. Referitor la sectorul asigurărilor, CERS a prezentat răspunsul său la consultarea organizată de Comisia Europeană cu privire la revizuirea Directivei Solvabilitate II. CERS a inclus propuneri de instrumente macroprudențiale care să acopere aspectele legate de capital, de lichiditate și intersectoriale prezentate într-un raport publicat în luna februarie 2020. De asemenea, a subliniat necesitatea de a continua să asigure o evidențiere adecvată a riscurilor în conformitate cu Directiva Solvabilitate II și de a defini un cadru armonizat de redresare și rezoluție la nivelul Uniunii Europene. În ceea ce privește fondurile de investiții, CERS a transmis răspunsul său la consultarea organizată de Comisia Europeană cu privire la revizuirea DAFIA. Răspunsul a luat în considerare caracterul adecvat al cadrului de raportare și accesul la date pentru monitorizarea riscului sistemic, necesitatea de a operaționaliza instrumentele de politică macroprudențială existente și dezvoltarea în continuare a cadrului de politică macroprudențială pentru fondurile de investiții.

Totodată, CERS a prezentat și scenarii nefavorabile pentru testările la stres efectuate de autoritățile europene de supraveghere. În ceea ce privește sectorul bancar, Autoritatea bancară europeană (ABE) a amânat până în 2021 testarea la stres pe care o planificase pentru anul 2020 și pentru care CERS furnizase deja un scenariu macrofinanciar nefavorabil în 2020. În ianuarie 2021, CERS a comunicat ABE un nou scenariu care să reflecte cea mai recentă evaluare a riscurilor realizată de CERS. În ceea ce privește sectorul asigurărilor, CERS a prezentat un scenariu nefavorabil pentru testarea la stres a sectorului asigurărilor la nivelul UE, organizată de Autoritatea europeană pentru asigurări și pensii ocupaționale în 2021. În ceea ce privește fondurile de piață monetară, CERS a furnizat ESMA un set recalibrat de factori de risc pentru a asigura că scenariul ar fi mai sever decât orice evoluție pe piețe în luna martie 2020, acoperind toți factorii de risc.

Ca parte a obligațiilor de raportare și asumare a responsabilității ale CERS, președintele CERS a participat la audieri în fața Comisiei pentru afaceri economice și monetare a Parlamentului European. La aceste audieri, președintele a furnizat deputaților în Parlamentul European informații direct de la sursă privind raționamentul inițiativelor de politică adoptate de CERS. Aceasta a inclus măsurile întreprinse de CERS ca răspuns la pandemia de COVID-19.

La fel ca în anii anteriori, CERS a organizat o serie de evenimente destinate să implice părțile interesate în dezbaterile privind politica macroprudențială. Având în vedere pandemia de COVID-19, aceste evenimente, precum și ședințele periodice ale CERS au fost organizate virtual, folosind tehnologii de videoconferință. Ca parte a mandatului său, CERS a organizat reuniunea sa anuală cu Comitetul Organismelor Europene de Supraveghere a Auditului și auditorii statutare ai băncilor și societăților de asigurare de importanță sistemică globală (*global systemically important financial institutions – G-SIFI*) cu sediul în UE. Reuniunea, destinată informării CERS cu privire la evoluțiile

⁸ Directiva 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2011 privind administrarea fondurilor de investiții alternative și de modificare a Directivelor 2003/41/CE și 2009/65/CE și a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009 și (UE) 1095/2010 (JO L 174, 1.7.2011, p. 1).

din sector sau orice evoluții semnificative la nivelul instituțiilor financiare de importanță sistemică globală, s-a axat pe impactul imediat și pe termen lung al pandemiei de COVID-19 asupra băncilor și societăților de asigurare, pe modul în care activitatea de audit poate fi afectată de pandemie și pe rolul auditorilor în prevenirea fraudei contabile. Din considerente legate de pandemia de COVID-19, CERS nu a organizat conferința sa anuală.

Casetă tehnică

© **Comitetul european pentru risc sistemic, 2021**

Adresa poștală 60640 Frankfurt am Main, Germany
Telefon +49 69 1344 0
Website www.esrb.europa.eu

Toate drepturile rezervate. Reproducerea informațiilor în scopuri educative și necomerciale este permisă numai cu indicarea sursei.

Termenul-limită pentru datele incluse în această publicație a fost 31 martie 2021.

Pentru terminologia specifică, vă rugăm să consultați [glosarul CERS](#) (disponibil numai în limba engleză).

ISSN 1977-5245 (pdf)
ISBN 978-92-9472-228-7 (pdf)
DOI 10.2849/19766 (pdf)
Număr catalog UE DT-AB-21-001-RO-N (pdf)